

ІІ НАУКОВА ІСТОРІЯ

Серія інтерв'ю до Міжнародного дня
жінок і дівчат у науці

Ірина Єгорченко

кандидат фізико-математичних наук,
старша наукова співробітниця Інституту математики НАН України

Сфера наукових досліджень:

симетрійний аналіз диференціальних рівнянь математичної фізики, алгебри Лі, диференціальні інваріанти.

Цитата, якою науковиця керується в житті або науці:

«Будьмо! Вшануймося!»

Шлях у науку

Як почалася ваша історія в науці?

Початком можна вважати курсову на четвертому курсі. Вільгельм Ілліч дав задачу про рівняння Шрьодінгера, я її зробила, але не публікувала (тоді публікації без вказівки керівника не практикували).

Чому саме математика / ваша галузь?

Мені було цікаве все, і дуже хотілося бути освіченою людиною. Багато читала з різних галузей, але математика була дуже легкою, і я вважала, що математика як професія дозволить мати достатньо часу на самоосвіту в різних галузях + роботу з задоволенням.

Чи був момент, коли ви сумнівалися, що це «ваше»?

Ніколи не було таких сумнівів. Хоча батьки намагались переконати, що обираю не те.

Хто або що найбільше підтримало вас на старті?

Науковий керівник, Вільгельм Ілліч Фущич, трохи батьки – хоча вони не вірили, що зможу займатись математикою як науковиця.

Виклики

З якими труднощами ви стикалися як жінка в науці?

Потужна демотивація з боку буквально всіх навколо. Звикла не реагувати.

Чи доводилося вам доводити свою компетентність більше, ніж колегам-чоловікам?

Звичайно, доводилось. Я починала тоді, коли жінки були персонами нон грата, мені прямо говорили що мені нічого не світить. Докторську написала, подоповідала на семінарах, але вирішила зберегти нерви і не захищатись. Ну й тоді мала дуже хворих батьків і розуміння що з докторським ступенем не матиму шансів на роботу, яка дозволить заробити на їхнє лікування (бо буду overqualified – тоді найпростішим варіантом для мене була робота перекладача).

Чи маєте ви синдром самозванця. Якщо так, то як ви з ним справляєтеся?

Не думаю.

Який найскладніший момент у кар'єрі ви вже пройшли?

Я не сприймаю свою роботу як «найскладніші моменти», є те що є.

Баланс у житті

Як ви поєднуєте науку з особистим життям?

Зараз особисте життя – це виживання без опалення, часто без електрики. Ну якось стараюся працювати.

Чи реально «мати все» – і кар'єру, і сім'ю?

Для когось реально, для когось ні. Все індивідуально.

Що допомагає не вигорати?

Зараз багато зусиль йде на просто виживання, і якось воно не до вигорання.

Успіх і мотивація

Яким досягненням ви найбільше пишаєтеся?

Розв'язанням двох задач, які виглядають як прості і про які багато людей думали, що то давно розв'язане – про диференціальні інваріанти, але насправді – це й задачі про просто інваріанти.

Що для вас означає успіх у науці?

Задоволення власною роботою.

Який міф про жінок у STEM ви хотіли б зруйнувати?

Та зараз вже мабуть нема ніяких міфів які треба руйнувати. Ну й зараз проблема більше з вихованням дівчат як принцес, демотивації всіх школярів – але передусім дівчат щодо навчання. Багато мам говорять донькам, що математика непотрібна взагалі, бачила мам, які з 1 класу платили, щоб доньку просто не чіпали на математиці і ставили гарні оцінки (результат незнання програми 1 чверті 1 класу, повна безпорадність, золота медаль). Та й хлопцям компостують мозок, що вчитись непотрібно, що математика зло. На батьків впливає МОН, комунікація НУШ про знання не треба, і потім такі демотивовані діти «круті» і демотивують однокласників. Ті дівчата, які вже подолали тиск антиматематичного антиосвітнього середовища, невразливі до якихось міфів.

Послання майбутнім науковицям

Що б ви сказали собі 10 років тому?

Та нічого сказати, життя настільки помінялось, що треба реагувати на те, що зараз.

Яку пораду дали б дівчатам, які бояться йти в науку?

Працювати і не боятись. Не слухати демотивуючих людей, навіть якщо це найближчі. Припиняти спілкування з такими людьми, якщо можливо. Але думати про гроші і можливість нормального життя. Ну й добре знати англійську.

Чому жінкам важливо бути видимими в науковому просторі?

1) Молодь має бачити жінок в науці – не одну-двох, а багато. Одна жінка десь як зразок виглядає як виняток з правила.

2) Видимість в науковому просторі потрібна не тільки жінкам – в Україні взагалі науковці невидимі, але видима й антинаукова, й антиматематична пропаганда. Суспільство хоче інновацій, але вороже до науки та науковців.